Մանզումէի Լիֆքեար սեռնէտ 300 նիւսխէ վէրիլիպ։ սէնէվի դը յմէթի, Իսթանպոլ իչին 250, վէ ալթը այլղը 125 ղրշ. վէ թաշրա՝ լար իչին բօսթա փարասը տա՝ խի իչինտէ օլարագ, քիչիւք նիւսխէնին սէնէվի գէյմէթի 200, վէ ալթը այլղը տախի 100 ղրշ. օլաճագ տը՝ր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40ար փարտա սաթըլաճագ տը՝ր։

Պանդուխտի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

Լրատաթը պէհէր սաթը՝ր իչին, պիրինճի սէֆհասա 3, իքինճի սէֆհասա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր սէֆհայրասա 1 էր ղրշ. ալընաճագ տը՝ր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ, Պէյ-օղլունտա Տօղրու-խօլտա 467 նիւմէրօլու խանէտէ ԼէՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏ թագխանէսինտէ, Կարապետ Ե. Փանոսեան իմզինէ կէտնէրիլէճէք տիր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻՒՅԻԼԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ١٢٨٠ ՃԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼԻ 1868 ՕԳՈՍՏՈՍ 12 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 24 ՆԻՄԻՐՕ 724

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ՕԳՈՍՏՈՍ 12։

ՀԱՎԱՏԻՄԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՆԷ

Ավսթրիա իմբէրաթօրու ալաֆրանկա օգոստոս 15ում Սթարնպէրկէ եկեղիշկա, Պավլէրա գրալը Թարաֆընտան գապու՝ օլունմուշ տուր։

— Պավլէրա գրալը Լուի Հապսբէթլի՝ լրի իլէ Բա սիա իմբէրաթօրու քէրիմէսինէն պիրլիսի պէյնինտէ, ագար իգոիվաճ օլունմագ նիյէթի մուվաֆֆագըյէթ պուլմամը՝ր տը՝ր։

Բու սիա իմբէրաթօրունուն քէրիմէսի Օրթօտօքս մէզհէպինտէն օլտու դունտան, Գաթօլիք մէզհէպի իլէ ուզաշմամը՝ր տը՝ր տէնիր։

— Բրուսիա գրալը օգոստոս 13ում Վիէզպատա շէհրինէ վասը՝ր օլմուշ, վէ խայլեճէ իգամհամ մուվաճէհէսինտէ ֆինշա օլունճաճագ օլան ասքէրիլէ համմամը՝ր էպնիյէսինին թէմէլ թաշը՝ զէմնէթլէ վաղ օլունմուշ տուր։

— Ֆրանսա սապգ խարիճիյէ վէքիլի՝ Մ. Ֆրուէն տը՝ Լուիս, Ինկիլթէրրա դրալիչասընին իգամէթի իթմէքտէ օլտուղու Լիւշէրն շէհրինտէ սաքին օմանսա գարար վէրմիշ օլուպ, օրատա լորտ Սթէնլիին օթուրտու դու էվին եապընը՝ լըընտա պէս գանագ քէսասը՝ր։

— Բոմա իլէ Ֆրանսա հիւքիւմէթ՝ լերի պէյնինտէ մէճլիսի ումումիի բուլունանիէ հագդընտա բէք սըդ միւքեա՝ լէմէ վէ մուխալիֆէ օլունմագտա իսրար։ Բարա հազրէթլէրի վասա իթմիշ տիր քի՝ մէզքիւր մէճլիսէ սայիր օլան մասա՝ լէլէրտէ, Ֆրանսա, Բարանընն կէօյնիւնիւ գըրմաեարագ խաթըրշինաս վէ ուսուլ տավրանաճագ օլուր իսէ, օլ մէճլիս միւնասէպէթի իլէ վէ պէլքիտէ տահա էվվէլ, Փարիզ սէրբիսկոպոսունա գարտինալլըգ մէմուրի իհսան պուլուսա բուճագ՝ տը՝ր։

Տօղրուսու պէօյլէ պիր իհսանա սաթը՝ր տաեանըլըպ Բարանընն կէօյնիւնիւ գըրմագ օլամագ ա՛։

— Բէշլեմատա մահպէսէ իլգա խաթիպ եէնիսէն մուհաբէմէ օլունմագտա օլան բրէնա Ալէքսանտր Գորաեօրկէվիչին Ուլահ Պուգատանա վէ Սըրպատա վէ սայիր եէրլէրտէ էմմալ ու էմրաքը Սրբոյ հիւքիմէթի թարաֆընտան միրիսէ գապթ օլունմուշ օլտու դունտան պու կիւն պիր բարատըզ գալմը՝ր տը՝ր։

— Բօրթու գալ միլլէթ մէճլիսինտէ, հէր պիր սայիրէլէրտէ մուհիմմ խալահաթ իճրատը միւսաատէսինէ սայիր պիր գանուն լայիհասը 13 գուրանա գարշը 100 գուրա իլէ գապու՝ օլունմուշ տուր։

— Պէլճիկտէ Ֆրանսըզ սէֆիրի Մ. Պէնէտէթթինին հագրնտա իթտարա տէվլէթի նէգոթինտէ սէֆիր նասպ օլունմասը թէսավվուրտէ պու բունտա դունտան, վէ Բարա հիւքիւմէթի պու զամանտան խոշլանմասը՝ղընտան, մէզքիւր մէմուրիյէթէ կէչմէսինի իսթէմէքտէ տէյի իմիշ։

— Ուլահ Պուգանը միրալայ Մանո, պու տէֆա Բրուսիա հարպիյէ նէզարէթինտէ մէմուրիյէթէ կէչմիշ տիր։ Միւմայիլյահ էվվէլա Լամ շէհրինտէն կէչմէկ Բրուսիա գրալը հուզուրունա գապու՝ օլունմուշ վէ Մէմլէքէթէյն պէյ՝ի բրէնա Շարլը Թարաֆընտան պիր նամէ թագիմ իլէտիլմիշ տիր։

ՖՐԱՆՍԸԶԼԱՐԸՆ ՄԱԿՏԱԼԱՍԸ

Հինա օգիանսուսունտա պուլունան հիստապըզ ատալարտան պիրիսի տախի՝ Ֆամիմ գրալիչանընն հիւքմիւ թահթընտա պուլունան Մօհիլլա ատասը տը՝ր։

Կէչէն սէնէնին նոյեմբեր 12սինէ դատտը՝ր, միւշարիլյէտա գրալիչանընն, մէզքիւր ատատա պիր բայրամտէ շէհրի՝ վէ պիրտէ սէրայը վար իսի. քէզալէք ատատա պիր գաչ ճամի՝, խարապ օլմուշ պիր գալէա, վէ պիր թագըմ տախի խաթիւ սման չամթըը սունտուրմալը՝, վէ 6–7 պէն նէֆէր դատտը՝ր տախի էհալի պուլունմագտա իսի։

Պու էհալի քէնտի իմիդատընճա՝, Մատակասքարտան, Մօզամպիքտէն, վէ տախի Ա.ճէմիսթանտան, Ա.բուպիսթանտան, վէ Հինտիսթանտան օլ թարաֆըրա կիտէրէք, էօմրլէրինէն սպարդըսընը օրատա կէչիրմիշ օլան մէհահիրինտէն իլէրի կէլմիշ տիր։

Մօհիլլալըը՝ր, հիյլէքեար վէ սալիմ ատամլը տը՝ր, վէ սօն տէրէճէտէ ատամ ատատէրը՝ օլտուղուրունտան, ասլա քէնտիլէրինէ էմնիյէթ օլունմամը՝ղ։

Էրքէքլէրի չօղալտըղճա՝, պուլունտուղուրը ճէզիրէ՝, քէնտի տաղ ու ֆիրասէթլէրի սայէսինտէ թէղատատիմ իթմէքլէրի էյին ուֆագ կէլմէյինտէն, տիեարի ախէրէ հիճրէթի իսէրլէր. վէ Ա.ֆրիգանընն Շարդ ճանիպի տէնիզ դըրբլարընն չօղ թարաֆլարընտա՝, ուֆագ թէֆէք մէմուրիյէթլէր, թէրճիմանլըղ՝, Զանզիպարտա Լիվրբալըարա ուշաղլըղ՝, Հարիմ պէքճիլէյի՝, կէմի գարիթանըղը՝, եէսիրճիլէք, վէ չիֆթճիլիք իթմէքլէ մէշղուլ օլուրլար. վէ էկէրչի պունլարընն հիչ պիրիսինի իճրատ իտէպիլմէքլիք պախթիեարլըղընա նայիլ օլմազլար իսէ՝, օլ վաղթի տախի խրիսթիանան միսիոնարլըղընա չըրագլըղա կիրէրլէր։

Ճէզիրէնին հասըլմէթը պէյիւք պիր շէյ օլմատըղընտան, էհալիսի միւսլիմանլէ իթմէքլէյի՝, չէֆթ սիւրմէքլէյի միւրաճճահ թուրթմուշ տուր։ Տիշարընա վէրտիքլէրի մալ ըրբինճ՝, տէրի՝, ֆիլ տիշի՝, վէ եէնէր տիր։

Կէչէն սէնէ Լամպէր իսմինտէ Պուրբոնլու պիր Ֆրանսըզ թիւճճարը Մօհիլլանա կիտէրէք՝, շէքէր գամըը տիքմէք նէյէթի իլէ՝, Մօհիլլա գրալիչասընտան պիր մըգտար արազի մանթըլուպ իտէր։

Գրալիչա Մ. Լամպէրին մանթըլուպունու զապտուլ իտէրէք օլ պապտէ միւսատատ իթթէյինտէն, թարաֆէյնտէն՝, օլ պապտէ պիրտէ Ֆրանսըզճա վէ Ա.բաղճա գօնթրաթ զալէմէ ալընըպ իմզալանը՝ր։

Մ. Լամպէր տէր հալ իչէ միւպաշէրէթ իտէրէք՝, իլք էվվէլ պիր էվ եարար՝, պատէհու մանալա իչճիլէր թուրթար՝, վէ պաշլար շէքէր գամըշընը հուսուլէ կէթիրմէք իւզրէ չալընըպ իշ կէօրմէյէ։

Մ. Լամպէր պիր տիւզիւյ իշինէ տէվամ իտէրէք՝, անճագ պիր սրա՝ մէզքիւր եէնի իշի իչին իճապ իտէն եէնի մէնքինալար՝, վէ էպնիյէ քէրէսթէսի կէթիրմէք իւզրէ Պուրպօնա կիթմիշ օլմասը իլէ՝, իշլէրինի պիր ազ վագրթ թէէսիր իթտիրմէյի մէճպուր օլուր։

Մ. Լամպէր Պուրպօնտան կէրի տէօնէրէք՝, պէրապէր կէթիրմիշ օլտուղու էտէվմէթը իլէ Մօհիլլանա եէթիշտիյինտէ՝, քէնտիսինէ սօուգ գան իլէ՝, գրալիչանընն՝, արթըգ գօնթրաթօնուն մէպլինէ իթիպար իթմէյէճէք օլտուղու՝, խապէր վէրիլիր։

Գարշը գօյմագլըգ պիհուտէ պիր շէյ օլաճագընտան՝, Մ. Լամպէր չարնաչար կէրի տէօնմէյէ մէճպուր օլտուղունտան՝, տօղրու Պուրպօնա կիտէր՝, վէ հալի քէյֆիյէթի՝, օրատաքի Ֆրանսըզ պահրիյէ մէմուրունա անլատը՝ր՝, վէ ատամլարընը ալըպ Մօհիլլատան չըգմասը տախի քէնտինէ նասիհաթ իտիլիր։

Պունուն իւզէրինէ տէր հալ պէհ գըթա պաթթալ թօրլար իլէ պիր պէյէք վարօրու տօնատըլարագ Զանզիպարա կէօնտէրիլիր՝, վէ էլչիլէք խրամէթինի իճրա իթմէսի նէյէթի իլէ՝, օրատաքի տօղրու Մօհիլլա ճէզիրէսինէն եօլու էյլէ ալընը՝ր։

Ա.բթըգ մէզքիւր Ֆրանսըզ վարօրունուն Մօհիլլանընն գալէասը այընընտա՝, էքի եիւզ ատըմ գատտը՝ր եիրագտա օլարագ տէմիր աթտըրընտա՝, Մօհիլլա դրալիչասընընը՝, նէ տէրէճէ խէվֆ ու էնտիշէյէ տիւշար օլմուշ օլտուղու թարիֆէ հաճէթթ տէյիլ տիր։

Սէլ սէսշամընը պիր ուֆագ Ֆրանսըզ վարօրու տախի Նօսի–պէտէն կէլէրէք՝, Մօհիլլա ճէզիրէսի բիշկեատէրընտա տէմիր աթտը՝ր։

Մօհիլլա հիւքիւմէթինէն համիսի պուլունան Զանզիպար սուլթանը՝, քէնտի հիմայէսի թահթընտա պուլունան դրալիչաեը՝, տը՝ր պիր քէրթիէտ՝, եաբընը պրրագմամագ՝, վէ թուրթաճաղը թարիդ իւզէրինէ օնա նասիհաթ վէրմէք նէյէթի իլէ՝, քէնտի վէզէրինի՝, պիր հարպ սֆինէսի իլէ նէզտինէ իրտալ էյլէր. վէ Զանզիպար սֆինէսի տէմիրլէյէճէք պաշդա պիր միւնասիպ մահէլլ պուլամատըղընտան՝, կիտիպ Ֆրանսըզ պէյ՝ի էքզէրինէն եանընտա տէմիրլէր։

Ֆրանսըզ սֆինէսի գօմանտանը վէ գօնսօլօսու՝, սուլՀ թարիգի իլէ իշի պիր շէյ պէյնզէթմէք նէյէթի իլէ դարաեա չըգարլար։

Մէրգուման գօմանտան վէ գօնսօլօս՝, հէր նէ գատտը՝ր՝, քէնտի էնտրը վէ միարլաք իւնիֆորմալարընը կէյինմիշլէր իսի խէստէ՝, դրալիչանընն սէրայ գարուսունու պէքլէմէքտէ օլան եէսիրլէր՝, քէնտիլէրէ մախսուս օլան նէզաբէթ իլէ՝, պիր Միւսալման դրալիչանընն՝, էրքէք միւսաֆիր գապուզ իտէմէյէճէկէն՝, պէեան իտէրէք՝, գարուսունուն էօնիւնտէ Ֆրանսըզլարա սֆինա կէլտիրմէզի գօնտուրմուրլար։

Ֆատաթ շուրասընը տախի Ֆրանսըզլարա պէեան իտէրլէր քի՝, դրալիչա թախթ ու սալթանաթընը՝, օն պիր եաշընտա օլան էվլատընա թէրք իտէրէք պիր թարաֆա չէքիլմի՝, օլտուղունտան՝, վէ քէնտի գապուզ իթմիշ օլտուղու գօնթրաթընը իճրասը հագդընտա՝, քէնտի էվլատընընը պիր վազ իֆֆէտի պուլունմատըղընտան՝, արթըգ Մ. Լամպէր իլէ օլան գօնթրաթտա պիր իշլ եարաեամազ։

Պու պէեանաթընը իւզէրինէ Ֆրանսըզ գօմանտանը պիր իւլթիմաթում իրսալ իտէրէք՝, ֆէրտասը կիւնիւն սապահընը սասթ օնունա գատտը՝ր՝, գօնթրաթընը շարթլարը իճրա իտիլէճէյի հագդընտա միւսքիթ պիր ճէվապ ալմամատըղը հալտէ՝, շէհիրի թօրա թուրթաճաղընը՝, Մօհիլլա դրալիչասընա պէեան էյլէր։

Օլ կիճէսի՝, ճէզիրէ ազ իմ պիր էնտիշէ իշինտէ իսի. սապահա գատտը՝ր մամ վէ մաշալա ըշըգլարը էօթէկ պէրի գօշտուրուլուր՝, վէ պու ըշըգլար՝, ճէզիրէնին իշէրիսէրինէ տօղրու եէրագլանընը՝ղ դայա օլուրլար իսի։

Ղիհայէթ սապահ օլուր՝, վէ եէրլէր աղարմասա պաշլար իսէ տէ՝, պիր իսրարլը գարանլըք գալմամը՝ղ։

Մօհիլլա գալէասը իւզէրինտէ՝, գըրմըզը բէնկտէ օլարագ՝, Ա.բապ սանճաղը սալընմագտա իսի։

Սասթ՝, օնու վուրուր՝, վէ օլ վագրթա գատտը՝ր հիչ պիր թարաֆտան պիր ճէվապ ալընմամը՝ղ օլտուղունտան՝, Ֆրանսըզ գօմանտանը՝, ամթէչ էթմէքլիքէ էմրինի վէրիր՝, վէ թօրլար կիւրլէմէյէ պաշլար։

105 տէֆա ամթէչ իտիլտիքտէն սօնրա՝, գալէա՝, սէրայ՝, սունտուրմալար՝, վէ սայիր հէր նէ վար իսէ՝, քեամիլէն խարապ իտիլիր. վէ պէյարէ դրալիչանընն բայիթախթը՝, վէրմանէյէ թահվիլ օլուր։

Պունուն իւզէրինէ՝, դրալիչա՝, քէնտի մէրճամէթսիզ հաբիմլէրինի՝, բիս պիր չէրկէտ գապուզ իտէրէք՝, կէօզլէրինտէն սէլ կիպի եաշ ագմագտա օլտուղու հալտէ՝, մէզքիւր միւսիպէթէնկիզ գօնթրաթը՝, հարֆը հարֆընա իճրա իթմէյէ հագը՝ր օլտուղունու պէեան իտէր՝։

Պատէհու՝, գրալիչա՝, քէնտի բայիթախթընընն թօրա թուրթուլմուշ օլտուղու հէնկեամտէ՝, ասլա քէնտինի պրրագմաեարագ՝, օնունա գատտը՝ր՝ շէհրին խարապ իտիլմիշ օլմասընը սէյր ու թէմաշա իթմիշ օլան՝, Զանզիպար ամիրալընընն հարպ սէֆինէսինէ կիրէրէք՝, Զանզիպարա կիթմիշ վէ Փարիզէ կիթմէք իւզրէ՝, քէնտի տօսթլարընընն իճապ իթթիյի գատտը՝ր ագճէ թէատրէք իտէպիլմէլէրինէտէք՝, Զանզիպար սէրայընընն հարմամ տայիրէսինտէ իգամէթ իթմիշտիր։

Փարիսէ կիթմէյէ գալգընմասընընն տախի սէպէպի՝, անճագ քէնտի պաշընա կէլմիշ օլան ֆէլաքէթի՝, իմբէրաթիչ Նարօլէօն հազրէթլէրինէ թարիֆ իտէրէք՝, հագդանիէթի մանթըպ իթմէք՝, վէ քէնտի հագդը տիյնէնմէտիգի հալ-

ան, տավասրնը Էվրոբա տէվլէթլէրի, վէ պէլքիտէ Մ. Պիզմարգ հուզուրունա գալտրրմագտան իպարէթ իմիշ։

(Բալ Մալ կազէթէսի էյ-լասա)

— Թունուս պէյի, էճնէպիլերէ օլան տիւյունաթինդն թէտիրէսի իչին մուխալէֆէթ իյլէմէսինտէն, Էվրոբա տէվլէթլերինտէն պազարարը իլէ վէ պաշլըճա Ֆրանսըզ տէվլէթի իլէ, պիր արա պիր մուտրազա զուհուր իթտի իսէտ, պիր սուրէթի հասէնէտ թէսվիրէ օլուպ, Թունուս պէյի մէզքիւր տիւյունաթին Ֆրանսըզ հիւքիւմէթինին արզուսու իւզրէ թէտիրէսինի վատ իյլէմիշ իսի։ Պուտէֆա Լէոդէրնէ տէ օգունուզուն նէզարէն, պէյի միւշարիէյհ, մէզքիւր տիւյունաթին թէտիրէսինէ թատսա իթմիշ օլտուղու զէյթին էօշիրիւնիւ, քենտիսի թօրլամտան պաշտամրշ վէ Ֆրանսըզ գօնսօլոսու պունա գարշը թէշէբքի իյլէմիշ իսէտ, տիմնէնիմէ տիկինտէն, պու խուսուս իւզրինէ հիւքիւմէթէն պէնինտէ թէքրարէն պիր մուտրազա զուհուրի գօրգուլմագտան որը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏՈՒԹԻՒՆԵՐԷ

Տրամա սանճաղը միթէսարրբֆէրը, Պէհքէ միթէսարրբֆը սապրդ սէատէթլու Ա.հմէտ բաշաեա,

Գօնեա վիլայէթի մէճլիսի իտարէ ազասրնտան, վէ իսթապլը ամիրէ միւտիրլիկի բայէլուլէրինտէն իզզէթլու հաճի Մէհէմմէտ ագաեա, թէպտիլի թարիղիյէ, ռիւթպէի սանիյէ սընրֆը էվվէլ միթէմայիզի։

Գօզան սանճաղը տասիլինտէ քեսայէն Գարսի Զիէլգտարիեէ դազասը գայիմմագամը ռիֆաթլու Ա.հմէտ պէեէ տէրկեսահը սլի գարուճու պաշրլրդը։

Մէճլիսի իտարէ ազասրնտան ռիֆաթլու Տիմիթրաքի էֆէնտիյէ, ռիւթպէի սալ իսէ,

Մէճլիսի իտարէ ազասրնտան ռիֆաթլու Կարապետ էֆէնտիյէ, ռիւթպէի սալ իսէ,

Մէճլիսի թէմեիզ հուգուգ միւմէյեիզլէրինտէն ռիֆաթլու Թումա էֆէնտիյէ, ռիւթպէյի սալ իսէ,

Մէճլիսի թէմեիզի հուգուգ միւմէյեիզլէրինտէն ռիֆաթլու Անէսթի էֆէնտիյէ, ռիւթպէի սալ իսէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

— Իզմիրտէ պիր Իթալեան հարպ սէֆինէսինին միւլազեմի սանիսի վուրուլմասընտան տոլայը Իթալեան գօնսօլոսու իլէ հիւքիւմէթի մահէլլեսի պէյնինտէ ճարի օլան միւնազաա, հիւքիւմէթի թարաֆընտան պիր մէմուր կէօնտէրիլէրէք Իթալեան գօնսօլոսունա թարզեսի իսլամէքլէ թէվճիհ օլմուշ պիթմիշ տուր։

— Վիլայէթիս նամ Բալ մ զազէթասը, արաֆրանկա տեպեսմբէր Յոտ Գալաթա սէրայը մէքթէպի քիչ շատ օրունաճագ տաբ զանն իսէր։

— «Պուլղարիսթանտան Տէվլէթի–սուլթէեէ վարիտ օլան իսապէրլէր, շիւրհէսիզ սուրէթտէ պէեան իսէրլէր քի, Ռումանիա վէ Ռուսիա հիւքիւմէթլէրի, զօրպա պէօլիւքլէրինին Պուլղարիսթանը պատամեա չըզրշմալարընը թահրիդ իթմէմիշլէր իսէ պիլ, անլէրին հարէքէթինէ կէօզ դրրմրշլար տրը։

«Կէօրիւնիւր քի դավղատտա էսքր թուլմուշ օլան Պուլղարլար, քէնտիլէրինին Պուքրէշտէքի «Պուլղար գամիթէսի» մարիֆէթի իլէ կէօնիւլլիւ տաքէր եազըլմրշ, ֆագատի մէսարիֆլէրի Ռումանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան դայրրմրշ օլտուղունու պէեան իթմիշլէր տիր։ Քէզալիք Ձիօրճէվօեա եէթիշտիքլէրինտէ, նիզամ ատաքիրի կիպի մուհաֆազա իտիլիսի պէալէնմիշ օլտուղարընը տախի եղրար իթմիշլէր տիր։

«Ֆուտատ բաշա հազրէթլէրի, ըրէնա Շարը ճէնտարմլէրինէ զայէթ սէրթ պիր նամէ իրսալ էյլէմիշ, վէ ըրէնա տախի, պունուն իւզէրինէ զօրպա պէօլիւքլէրինէ գարշը թէատապիրի չէտիտ էլի ատըրմասընա տայիր։ Ճիօրճէվօ մէմուրինէ չէտիտ էմրնամէլէր իրսալ էյլէմիշ տիր։ Ոչ էնէթիճէսինտէ պիր Ռուսիա մէմուրու տախի ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։

«Շուրտատ տախի թատտիզ օլունմուշ տուր քի, Պէատրիատաքի Քիշինիէֆտէն վէ Օսէատատան զօրպալարա սիլահ կէօնտէրիլմիշ, վէ Թիւրքիանդն պազը մահէլլէրինտէ քի Ռուսիա մէմուրլարընդն եանլարընտա, իսթիլալա տայիր պէեանամէլէր պուլունմուշ տուր։

«Զօրպալար իչին 400 նէֆէրտէն իպարէթ իմիշլէր տէնիլիր, վէ իւշ մահէլլատէն, եանի Խաքճա, Շիշթով, վէ Ռուսճուգատան Թունա նէհրինի կէչմիշլէր տիր։

«Պունլարդն սէրկէրտէսի, Ֆիլիր նամ իլէ, իսի թանրըմրշ օլան Պուլղար ֆէսատտը տրը։»

(Բալ Մալ կազէթ)

— Փունիստա օգունտուզունա կէօրէ, Սրվազտա, ատատպ ու թէրպիեէ վէ ինսանի յէթիրն սօն տէրէճէ խարիճինտէ օլան շու ամիտէքի պարպարճա հալ վուգու պուլմուշ տուր։ Շէօյլէ քի, իքիսի խալամ վէ տիկէր իքիսի տախի Հայ օլարագ, տէօրթ նէֆէր էյտէպզիլէր։ Բաշա–պօսթանը տէնիլէն մահէլլատ, եէնի եարընդն դրզլար մէքթէպինի կիտրէք, ֆիրիլի չէնիեի իճրա իյլէմէք ... իչին, վարժուհիեէ ճէպը իթմէք խիթմիշլէր իսէտ, մէրզումէ վէ գրզ չօճուգլարընդն շամանթասընտան վէ էթրաֆտան եէթիշէն եարտրմլարտան զօրգարագ, պրրագրպ գայմրշլար տրը։ Մէրզումանն տէօրթ քիշիլէր, իքի իւշ տէֆա օլ տէհշէթլի ֆիրիլ թասալլութ [illegible] զօրգուսունտան մէքթէպի գարտթարրմասա վէ չօճուգլարը տաղրթմասա մէճպուր օլմուշ տուր։ Քէզալիք, Գայիանեանց նամ մէքթէպ տախի, մէզքիւր հալլէր քէնտիեէ տախի վուգու պուլուր իհթիրազընա մէպնի գարտթրմրշտրը։

Պու վուգուսթլար հիւքիւմէթի մահէլլեեէյ իիպար օլունարագ, իճապը իճրասընա պաղրմրագտա իմիշ։

— Պիր վագրթտան պէրու Գազանլրդ ճիվարարընտա թիւրէմէքտէ օլան հաճի Տիմիթրի հայատտա սէրկէրտէսինին արգասընտան տիւշիպ, զօլ ու գանատրը դրրմրշ օլան Գազանլրդ գայիմմագամը, իպրազ իյլէտիկի շէճատթլարընա միքեսֆաթ օլարագ, միւշարիէյէհ գարուճու պաշրլրդ բիւթպէսի վէ մայէթինտէ պուլունան զապթիյէլէրէ իքթիսար նիշանլարը վերիրիշ օլտուղու, Գազանլրդտան կէլէն մէքթուպլարտան անլաշրլրմրշ տրը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԻԼԷԿՐԱՖԻՑԷ

Մանը–Ֆէյ հախոս Ռէլէյրֆ։

Վէնա 21 օքտոպտ ատպրդ։

Սրբ պէվ ատպրդ բրէնա Գարաեօրկէվիչին մու հաբէմէսինէ տիւն տէյիլ էվվելքի կիւն Բէշթատա պաշլանար։

Սայլպոբկատան վարիա օլան պիր թէլէկրաֆ, Ավսթրիա իմպէրատօրու Ֆրանսա ատ–փօզէֆին եազընտա բուլմատա տոտէթ իսէ ձէկինի պէեան իսէր։

Նօրվէճիանդն Պէրժէն չէ հրինտէ, մէքիւսթէն (եէկէճէք չէյլէր) պահալրրդ սէպպինտէն, գանը պիր գարբշրդ վէ գավրա գու հուր իթմիշ տիր։

Փարիզտէն պրն 20սինտէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնէ զարէն հիւքիւմէթէ մուխալիֆ օլան Ֆրանսա Մ. Կրէվինին գավանին մէճլիսինէ ատա օլմագ իչին գուրա գանմասընտան տոլայը, ինթիրատ մատատի մէքտ օլունարագ 1869սու եէնիտէն ինթիրատ օլունմագ իւզրէ թէկիրի խոսիմիշ տիր։

Բրատա չէհրի թարաֆընտան ինթիրատ օլունան ատարարդն քէտֆիֆէսի նիզամնամէ թարաֆկիրլէրի տիրլէր։

(Ատամ Ռէ–ԸԸ.)

Մանը–Ֆէյ հախոս Ռէլէյրֆ։

Լէնդրա 18 օքտոպտ. ուշամ.

Ֆրանսանդն Ժիւրա էեալէթինտէ մուխալիֆ Ֆրրագատան Մ. Կրէվի նամ զաթ գավանին մէճլիսինէ ատա ինթիրատ օլունմուշ տուր։

Լօնտրա եազընդնտա Սիարն համ մահալեն պիլլուր սէրայընտա գօնսէրվաթէօրլար պիր կէօսթէրիշ իթմիշլէր տիր։

Ամէրիկանդն Լուիզիանա էեալէթինտէ եազմուրլարդն քէսրէթինտէն բամուգ մահսուլու պօգուլմուշ տուր։

Լսհամը ումումիէ գարանտը 39⅛։

Լիվերբուլ օրթա Նիւ–Օրլէանս բամուդու 10⅞։ Իզմիր 8⅜։ գավի։

Լէնդրա 20 օքտոպտ ուշամ.

Պրէզիլիայրտա, Հիւմայթա շէհրի իւզրինէ հիւճմ իթմիշլէր իսէտ, խայլեճէ թէլէֆիեամ իլէ կէրի սիրիւմիշ շէր տիր։

Ավթրիա հիւքիւմէթի, Ուլահ Պուղատանա, Սրբպա վէ Պոսնաեա սանճագ իչին սիլահ կէօնտէրիլմէսինի հուտուտ թահթընա վազ իյլէմիշ տիր։

Վիէննա ազէթարտը, Պուլղարիսթան իւզրինէ պիր եէնի հիւճիմ հազրլանմագտա օլտուղունու թատտիգ իթմէքտէ տիրլէր։

Էսհամը ումումիյէ 38⅝

Լիվերբուլ — Օրթա Նիւ–Օրլէանս բամուդու 10⅝։ Իզմիր 8։ սանթրշ 10 պին պալեա։ բիաչա գավի տիր։

Լէնդրա 21 օքտոպտ ուշամ.

Գանրիէլ–էֆէնտի նամ նիմ լեամի պագէթանդն պէեանընա կէօրէ, Ֆրանսատա գ[illegible] ինթիրատաը 1869 սէնէսինէ թէէիրիր օլունմասը սահիհ տեյիլ տիր։

Հոլհէտատէն հիչ պիր եէրէ սուրմագարզն տօղրու կիտէն պիր ինկիլիզ շիմէն ար Ֆէր արապասը իլէ, Բէրթօլ կապ եիւրլի պիր պաչգա շիմէն ար Ֆէր արապաարը պէյնինտէ տէհշէթլու պիր գապա վուգու պուլմուշ տուր։ Շէօյլէ քի իքի գարթար արապա, ար պիրի պիրինէ չարթրպ, կաղ ատէշ ատմը, վէ 23 քիշի ալէֆլէր իչինտէ եանմըշլար տրը։ (Վիէննատան մահսուս պիր թէլէկրաֆ պիրէ պիլտիրմիշ տիր քի, եանանդրընդն իչինտէ Լօրտրար գամարտասընտան պիր զարթ վար իմիշ։)

Մ. ար Գամբէվալ, Մ. Սարթիժին եէրինէ Բոմասա Ֆրանսալ էլչիսի նասպ օլմուշ տուր։

Լսհամը ումումիյէ 38⅛։ տուրկուն։

Լէնդրա 23 օքտոպտ ուշամ.

Ինկիլթէրա դրամիչասը Վիկթորիա հազրէթլէրինին Զվնչէրատա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու Լիւչէրն չէ հրինտէ պագը Ֆէնիանդրար ատոզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր տէյի պիր թէվճիհ ուլ մէյատտանէ չրգմրշ իսէտ, պու թէվճիհ ուրա իթիմատ օլունմագտա տէյիլ տիր։

Իթալեա Սէնատօ մէճլիսի թիւթիւն աշարընա տայիր Սիթէրն վէ Պալատինօ նաման պանքէրլէր իլէ օլան ահանամէյի գապուլ իթմիշ տիր։

Պու էօշիրիւն սէ հիմէրինէ եազըմագ իչին եազընտա Սիթէրն պանքէրին պանգասընտա պիր ատֆթեր քիւշատ օլունմագ տրը։

Ավթրիատա Սէնէրան էեալէթինդն միլլէթ մէճլիսի վիէննատա քիւշատ օլունմուշ տուր։

Մաճառիստանտա պիր հարէքէթի արզ վուգու պուլմուշ տուր։

ԹԻՒՃԱՐԻՑ

Լէվերբուլ 21 օքտոպտ.

Միալինկ Նիւ–Օրլէանս բամուդու 10⅞։

Սաթրշ 12,000 պալեա Օրլէանս, բիաչա գավի 580,000 պալեա մէվճուտ։

Լէնդրա 21 օքտոպտ.

Թիֆթիգ գավի. սաթրշը, չիլին 42/6.

Ամատոլ եաբաղրսը եզգանմրշ տուրկուն չիլին 9/3.

Բումիլի պուղտայը եումուշագ տուրկուն չիլին 44/6.

Ամատոլ արբասը 400 լիպրասը չիլ. 28/6.

Ամատոլ Մրսրը պուղտայը չիլին 35/3.

Ամֆիոն իսթէնմէքտէ տիր, չիլին 24.

Մարսէլ 21 օքտոպտ.

Թունա պուղտայը եումուշագ 127/123 ֆրանգ 29.

4 վերիր վօլօ գօպասը 29,50.

4 վերիր Լտիրնէ գօպասը ֆրանգ 31,50.

Պրուսա ֆիլաթիւրի պիրինճի ճինս 137 ֆրանգատան 140.

Արբա տուրկուն ֆրանգ 19¼.

Ամանա բամուդու, իսմէն, ֆրանգ 80.

Կիւրճի վէ Ամէմ բամուդու, իսմէն, 70 վէ 75.

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԹԻԶԱՍԸ

Օգոս.	10	Ուշամ գարանտը	42–15
»	12	Յապահ աչրրաը	———
»	»	Էն եիւքսէք	———
»	»	Էն աշաղը	———
»	»	Իկէօր	4–4½ փրդ.

Ս. Զ Գ Ա Ճ Ի Ն

ԳՐԱԳՈՒՄԱ

Մանը–Ֆէյ 723է–Ռէ–Ն[illegible]–Ֆէ–Ռ[illegible]

Պարզութիւնը դեռ մեր մէջ իր ամբողջութեամբը տեսնուած բան չէ, մտաբի չոզչազանքը դեռ վաղաւորութիւն կարծող շատ մարդիկ ունինք, որոց վնասը՝ թէ իրենց եւ թէ մեր վրայ ամեն օր կը ներդործէ։

Մարիր հարանեաց տունը։

Հարբ ոչ իրրեւ մարդ՝ այլ իրրեւ բարձ մը անկիւնին մէկը դրուած, քովը քանի մը մօտակայր պէս տղրկեր, որպէս թէ հարը չիմանալու համար բռներ են, դիտէ հարսին հագուստը, դիտէ հարսնեւորներուն հագուստը, ամենեւին նշանակութիւն ունեցող կէտ մը չեմ կրնար գտնել, ամենքն ալ գրեթէ այնպիսի հագուստներ հագած են՝ որոնք հարանիքէ հարսանիք կրնան հագնուիլ։

Իմիր խոհարանը, հոն ալ մեծ ալեկոծութիւն մը կայ, ատամոքսի մարսողութեանը անյարմար կերակուրներ իրարու վրայ կը պատրաստուին, իրարու հակառակ հոտեր կը բաղադրուին, եւ խոհարանապետը կարծես մեծ բանակի մը զօրապետը՝ հոն կը թագաւորէ։

Մարիր ընպելեաց եւ անուշեղինաց սենեակը, հոն ալ ամեն բան առատ, հոն ալ ամեն բան խառն ի խուռն, հոն ալ շռայլութեան ամեն նշանները կը տիրէ. վերջապէս փեսան՝ թագաւոր, հարսը՝ թագուհի եւ հարսնիքին տունն ալ ամեն մասամբ կայսերական պալատ մը դարձած է։

Ինչո՞ւ համար արդեօք այսչափ ծախք այսչափ ազմուկ, այսչափ ցիր եւ ցանութիւն եւայն. որովհետեւ հարսանիք կայ, որովհետեւ ապագայ բաղդերնուն ամենուխին առաջի ոսքը կոխելիք երկու ամուսիններու դաշնակցութիւնը կայ, որովհետեւ այս ամուսնութեան վկայողներ կան հիւր, որովհետեւ քահանայ մ՚ալ կայ որ՝ պիտի նախագահէ այն հանդիսին որ, արնաւեսական նուրբ ապագայ մ՚ունի։

Բայց ատա՞կ։

Սատակը վճարողը այն անկիւնը դրուած բարձն է, ատակը վճարողը այն առանց հրամանի խօսելու, քալելու, քնանալու եւ ուտելու արգիլեալ էակն է, ատակը վճարողը այն վաճառեալ գերին է, եւ վերջապէս ատակը վճարողը հարսն է։

Կը վճարէ իր հագուստին գինը, կը վճարէ հարսանեաց հանդիսին ուտեստի գինը, կը վճարէ փեսային առ ինքն տրուելիք նուէրին գինը, կը վճարէ քահանային վարձքը, կը վճարէ ապաստարաց վարձքը, կը վճարէ փեսային եւ անոր տանը մէջ գըտնուողներուն հագուստին գինը. եւ վերջապէս այս ամենը վճարելէն զատ՝ պէտք է որ՝ իր ամուսնոյն դրամագլուխն ալ վճարած

ըլլայ, բայց այսչափ վճարմունքին փոխարէն, արտօնութիւն չունի երբէք պրկունքը խաղցնելու եւ իր ամուսնոյն ըսելու որ, «հարսանեաց հանդէսնիս իր պարզութիւնը կորսընցուց, շռայլութիւնը թագաւորեց, ապագանիս վտանգի տակ ինկաւ, դրամագլուխդ պակսեցաւ, եւ զաւակնիս կրթելու համար պէտք եղած նիւթական զօրութիւննիս փճացաւ, եւ առած ստակիդ վերջին լուման անգամ չընկնաց քովերնիս, եւ բոլորն ալ՝ շռայլութեան զոհ եղաւ։»

Ահա այս ծախքերը եւ այս դիրքը, կը ծնին դրագումային անհրաժեշտութիւնը։

Բայց խեղճ աղջիկը ո՞ւրկից կը գտնէ այս ստակը։

Աղջիկը պիտի աշխատի իր 5-6 տարեկան հասակէն մինչեւ որ 15-20 տարեկան ըլլայ, օրը 3-4 դահեկան վարձքով ասեղ պիտի զարնէ շարունակ տասը տարի։ ատոր մէջէն պիտի այնչափ ուտէ այնչափ խմէ եւ այնչափ հագուի, որ հարսնիքի մէկ ամուր շռայլութեան ստակն ալ աւելցնէ։

Բայց ե՞րբ պիտի կրթուի այդ աղջիկը — ատոր ժամանակ չիկայ, պէտք է որ՝ ասեղ զարնէ եւ ստակ հաւաքէ, որպէս զի այդ ստակով իրեն ամուսին մը գտնէ, այդ ստակով ինքզինքը ծախէ, այդ ստակով ամուսնութեան վկաները կերակրէ, եւ վերջապէս այդ ստակով քահանային ալ ընտանեացը հաց ճարէ։

Խեղճ աղջիկ, բնութիւնը քեզ ի՞նչ պաշտօն, իսկ էրիկ մարդիկ ի՞նչ պաշտօն յատկացուցած են, — բնութիւնը քեզ աշխարհին տէրը կը ճանչէ, իսկ մարդիկ՝ իրենց դերին եւ գործիքը։

Ահա այս երկրորդ պատճառն ալ քիչ մնաս չէ աղջկանց բարոյականին, եւ ապագային։

Դուն անցիր հիմայ աղքատ աղջկան մը կարգը, լսէ որ՝ այս ինչ աղջիկը 50, 100 կամ 200 լիրայ տալով ամուսնացեր է մէկուն հետ, մտածէ քու ծնողացդ վիճակը, որ կերած հացին հաղիւ ստակը կրնայ վճարել, ունեցիր առջեւդ ալ երիտասարդ մը որ քեզ միշտ կը չոյէ եւ կը խարէ՝ պիտի ամուսնանամ քեզի հետ ըսելով՝ ի՞նչ կրնես սանկ պարագայի մը մէջ, կրնա՞ս կուսական վեհութիւնդ անարատ պահել, կրնա՞ս այդ երիտասարդին անբարոյական պահանջումները մերժել։

Հարկաւ պիտի տատանիս երկու ծայրէն մէկն ընտրելու մէջ, բայց միւս կողմէն գարձեալ լսէ որ՝ այն ինչ աղջիկը այն ինչ երիտասարդը սիրելով առնելուն համար, պատուհանէ պատուհան կը բարձրանայ, ազգականացը եւ բարեկամացը համակրութենէն կը զրկուի։

Ուրեմն ի՞նչ կընես։

Եթէ դէմի երիտասարդդ քեզ խաբող է՝ ապագայդ բոլորովին վտանգի տակ, եթէ քեզ խաբող չէ, եւ պիտի ստուգիւ ամուսնանայ քեզ հետ՝ դարձեալ բարոյապէս պիտի բամբասուիս մօտականերէդ, եթէ ստակ տալով մէկն առնել ուզես՝ ստակ չունիս, ուստի ի՞նչ կրնէ սանկ խեղճ աղջիկ մը որու ամէն կողմը յուսահատական է, հարկաւ բաղդին առջեւ իյնալով պիտի երթայ ուր որ իր ճակատագիրը որոշած է։

Դառնանք երիտասարդին կողմը։

Երիտասարդը դպրոցէն կելնէ, քանի մը տարի գործ բնտռելու ետեւէ կըլլայ, հաղիւ գործ մը կը գտնէ որով ամիսը գուցէ քանի մը ղուրուշ ալ կաւելցնէ, հասակը կերթայ մինչեւ 20, դեռ գործի մը տէր չէ եւ չունի գտնէ 1000 ղուրուշ հաւաքած, (այս տեսակ երիտասարդները ներկայ ժամանակիս բարիբաղդներն ըլլալը չմոռնանք) մէկ կողմէն ամուսնանալու պէտքերը բնականաբար կսկսին, միւս կողմէն նախ գործի մը աղատօրէն տէր ըլլալու խորհուրդն ալ՝ երթալով ամուսնական ապահովութեան համար անհրաժեշտութեան կերպարանք կառնէ, կաշխատի խեղճը, իսկ տարիքն ալ 30-35ը կը գտնէ. դեռ հաղիւ 10-15 հազար ղուրուշ հաւաքած է։

Ամուսնանալու խօսքերը երթալով կը յաճախանան։ բայց երիտասարդին մտածելիք էն առաջին բանը հարսնիքին ծախքն է։

2000	ղրշ.	իր հագուստը.
3000	»	մօրը եւ քրօջը հագուստը.
5000	»	աղջկան տալիք նուէրին դինը.
1000	»	երեստես.
1000	»	քահանայ, հրամանի եւայլն.
4000	»	տան կարասեաց նորոգութիւնը.
2000	»	խոհարանի ծախք.
1000	»	միրք, խմելիք, կաւք եւայլն.
1000	»	սպասաւորներու վարձք եւ մանր ծախքեր.
20000	ղրշ.	գումար.

Այս հաշիւը միջին կարգին ալ չը բաւէր, բայց մեք քիչ բան ըլլալու համար այսչափ դրինք։

Կը մտածէ երիտասարդը իր դրամագլուխը եւ կը նայի որ՝ հաղիւ 15-20 հազար ղուրուշի կելնէ, կը մտածէ այս ծախքերը նուազցնել, կը քաշէ կը քաշքշէ, եւ վերջապէս կը հասցնէ 15 հազար ղրշի, դարձեալ ծախքը իր դրամագլխին չի բաւէր։

Ուրեմն ի՞նչ ընէ, եթէ հարսնիք չընէ՝ ամօթ է, եթէ ընէ՝ մանկութիւն է։

Այս երկու ծայրին միջինն է՝ հարսանեաց ծախքը հարմնցուէն ուզելը, կառնէ գումար մ'ստակ՝ ամենքն ալ կը վանէ մէկ օրուան հանդիսին համար, բայց երբ իրեն ալ աղջիկ մը ծնի, կսկսի մտածել որ՝ առածը այդ նորածինին տալէն զատ, 10-15 հազար ղուրուշի ալ օժիտ պատրաստել պէտք է, որպէս զի այն ալ ամուսնանայ, կանիծէ նորածինը, կանիծէ դրագուման հաստատողը, կանիծէ իր անխելքութիւնը, բայց ի՞նչ օգուտ, եղածը եղած է։

Այս է ահա երիտասարդի մը եւ աղջկան մը վիճակը, բայց ինչո՞վ կրնան վերնալ այս արգելքները — պարզութեամբ։

Պարզութիւնը ինչպէս ըսինք դեռ մեր մէջ տեսնուած բան չէ։

Ուստի մեր ամուսնական հանդիսին մէջ ալ պարզութիւն չրգտնուիլը զարմանալու բան մը չէ, բայց թողելով հոս այս խնդիրը օր մ'ալ պարզութեան վրայ խօսինք։

0.

ՍԱՀԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒՆ ՊՈՒԼՈՒՆՄԱՍԸ

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէն հետեւեալ բերկրաւիթ տեղեկութիւնը հաղորդուած է ի հրատարակութիւն։

Այս անգամ Գահիրէէն Սէֆէրեան գեր. Սիմէոն եպիսկոպոսի կողմէն հասած պաշտօնական նամակաւ իմաց տրուած է որ, Հապէշիստան գտնուող գեր. Սահակ եպիսկոպոսէն նամակ մը ստացեր է Մասսուայի ճամբով, որով յիշեալ եպիսկոպոսը լուր կուտայ թէ այժմ իրենք արժ. Տիմոթէոս վարդապետի հետ Կոնտար կը գտնուին Կոպէզ իշխանին մօտ, որ երկրին կառավարիչն է եղեր, թէ ամենքը ողջ առողջ եւ շատ հանգիստ վիճակի մէջ են, թէ յիշեալ իշխանը զինքը իբրեւ Արքեպիսկոպոս իր քով վար դրած է սիրով եւ աղաչանօք, եւ ոչ բռնութեամբ, եւ չուզեր եղեր առ այժմ զինքը արձակել։

12 օգոստոս 1868

Ի Պատրիարքարանի Հայոց (ԿԷ+)

Կ. Պոլիս.

Մէկ քիւր շէ հիր հագգընտա եարբն մալու մսթ վէրիրիզ.

ԻԼԱՆԱԹ

Ամէլիյաթը ճէբրահիյէ իճրա իթմէքթիզին, աղրբեան տիշլէրին վէճալարընը (աղրը) տէֆ ու իգալէ իթմէք, վէ տիշլէրի չըզմը՝ օլանլարըն տիշլէրինինէրլէրինէ զամմէթսիզճէ թապիի վազ օլունմուշ կիպի, զանէմ տիզգամ օլունսա պիւէ անլաշըմամագ իւզրէ, տիշ գոյմագ վէ տախիլի ֆէմմէ վէ չէնէտէքի էմրագ վէ գուրուն վէ թէզէլիւլի տէնտանա թէտաւի իթմէք. վէ տիշլէրի թագիրաթընտան, եանի եէրլէրինտէ օյնաեբագ պիրթարաֆա տէվրիտիքէրի հալտէ եէրլէրինէ գոյմագ, վէ տախիլի ֆէմմէթմիզմէքտէ, վէ բասլանմըշ վէ սիեահլանմըշ օլան տիշլէրին բաս վէ քիրլէրինի չըգարբագ, ճէվհէրի զաթիսինի թէճոտտ իթմէքտէ, վէ աղրն ֆէնա գոգուլարընը իալահ իթմէքտէ վէ աթըն վէ լաթիքէքտէն զաէթլէ լաթիֆ վէ բանա վէ սալապէթլի վէ խաֆիֆ եէմէք եէնտիկի վազրթտա պիր զարար ու զիեան վէրմէզ ալեա եէրլի վէ չըգար գօնուր տիշլէր եաբմագտա օլան փարիսլի թապիպ տիշճի Մ. Բէյէզ Պէյ-օղլունտա կլավանի սոգաղընտա 2 նիւմէրոտա իսքեան իթմէքտէ, վէ ալաֆրանկա սաաթ 6 տան 4 է գատար կելէն վէ կիտէնլէրէ ամէլիյաթը մէգքիւրէեի իճրա իյլէմէքտէ օուպ քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէթիրթմէք միւրատ իտէնլէր օլուր իսէ, օրատան սիւա իթտիրմէլէրի. 32

Իյի ատֆթէր ուսուլինէ աշինա, Ֆրանսըզճա տախի պիլիր, վէ եէտինտէ միթէպէր չէ հատէթնամէլէրի պուլունան պիր քեսամի զաթ եազըճը լըգ իչին պիր մահէլլ իսթէմէքտէ օյտուղունտան, արզու իտէն խասքէօյտէ Հալըճըօղլուսա հաճի Յովհաննէս աղանրն գահվէսինտէն սիւալ իյլէմէսի.

նէ։ Նէվմի մէզպուրու տախի Միշէլ իլք կիւնիւ կիպի թէնպէլլիք իւզրէ կէչիրտի, վէ սիւտանասը մէրգումէ պիր մէքթուպ կէթիրտի, վէ Միշէլտէ օգուտու Ահ, Ֆլօրա՜նա, մէզքիւր մէքթուպ իւզրէրինէ, մէրգումուն լէհճէսինտէ զուհուրա կէլէն էսէրի չէֆգաթ, հէման տիլէպիլիրիմ՝ քիմսէ իւզէրինտէ օլթարզտա կէօրի՛ւրմէմիշ տիր։ Կէօզլէրի նաշ իլէ տօլտուլար, անինտէ չէքմէճէյի աչարագ մէզքիւր պանգա պիլէթլէրինի չըգաբար, վէ իչլէրինտէն պիր թանէսինի սիւտանաեա վէրտի։ Մէրգումէ մէտհէ չաեան գատրն, պիլէթի ալտրը կիպի մէրգումուն պօյնունա սարրլը։ Արթրգ օլ արատա Միշէլին, մէրգումէ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն սայքի մասէրանէ նիւազիչի նէ տէրէճէ հէյճանը լէթաֆէթպախչա իւզրէ գապուլ իյլէմէսինի թէսավվուր տախի իսէմէզին։

— Իյի՛ վէ ալիճէնա՛պ նիւրէք, տէտի Ֆլօրանա բիգդաթա կէլէրէք։

— Ախչամբոր թէքրարէն օտամա չէքիլէպիլէրէք օլ պէնիմ սէվկիւլիւ բէնճէրէմ էօնիւնէ կիթտիկիմտէ, կիւնէշ պաթալը խայլի վազրթ օլմուշ իսի. պէն Միշէլի կէօրմէք նիյէթիյլէ կէօզլէրիմի կէզտիրմէքտէ իսիմ, պիրտէ Միշէլին պուլունտուղու տայիրէտէն իշէրի պիր կէնճ գատրն կիրտիկին, վէ մէրգումէ տօղրու գօշուպ կիթտիկին կէօրտիւմ, տէտի Վալանթին։

— Վա՛հ, զէվալլը Վալանթին վա՛հ։

— Զանն իսէրսին քի օլ լահզատէ եիւրէկիմէ պիր խանչէր սարլմտը։ Վագտա պու պիր պուտալարգ վէ պահաղրճա տիվանէլիք իսի. չիւնքի Միշէլ իւզէրինէ պէնիմ հիչ պիր հուդուգում եօգ իսի. լաքին, չի՞ ֆայիտէ քի, մէզքիւր թէէսիրէէն սպատէ գալմագ էլմնտէ տէյիլ իսի. անինտէ բէնճէրէյի թէրք իսէրէք, կիտիպ պիր գօլթուգ ինպէրինէ տիւշտիւմ, վէ էլլէրիմէ նիւգէրիմի գաբահարագ, պիր չօգ վագրթ ազլատրմ, վէ պատէհու բիւր էլէմ իսէ՝ ալտանթլար տէրեասընա տայտրմ։ Զանն իսէրիմ քի, իքի սաաթտան սօնրա պիրտէն պիրէ պիր բիեանօ իլէ եաբրլան թագսիմ սէսինի, վէ արգասընտան տախի իքի սէս իլէ, վէ տիլքիւշա պիր հէմմէմիի նէվա (ագգօրաս) իլէ, Մաթիլտին վէ Սրնօլ տր Կիյեօմ թէլլին պէզայէթ սէրէճէտ աչգ ու սէվտաեր թահրիք իտիճի Տէ-սատնուն օգունտուզունու իշիթտիմ։

— Տիմէք տիր քի Միշէ՛լ օգումագտա իսի։

— Էվէթ, լաքին, մէրգումէ գատր՛ն տախի մէրգումա հէմտէմ օլմագտա իսի։

Վալանթինին շու ֆերֆո-ֆ էարը գաէ։ . . . լուզէթլէրինի սէօյլէտիկի վագրի, իսթիմալ իյլէտիկի թէլաֆֆուզու թարիֆ իթմէք իհթիմալտէն ուէյլ տիր։

Ահրգումէ քէտէրլի պիր սիւքիւթտէն սօնրա թէքրարէն քէլամէ պէտ իլէ,

— Կիճէ հավա տուրկուն վէ կիւզէլ օլմագին, մէզքիւր իքի եանրգ վէ տիթրէյիրի սէալէր, զանն իսէրսին քի, աչգ ու սէվտա վէ սասարը սէատէթլէ մէմլու օլան պէսթէլէր կիպի, թարուլի ասիմանէ գատար չըգմագտա իսիլէր. պիր վագրթ, քէնտի իսթէյիմէ գարշը օլարագ, մէզքիւր սէալէրի տիյնէսիմ. լաքին, նիհայէթ իւլ էմր, իւզէրիմտէ օլ մէրթէպէ պիր ֆէնալրգ հիսս իյլէ-

Միշէլէ վիզիթա վիրմէսի իւզէրինէ տիւշունտիւկիւմտէ, պանա ֆէվգէյատէ պիր շէյ կիպի կէօրինմիւշ տիւր։

— Ֆիլհագրգա, էօյլէ պիր զաթըն կէլիպ եէկէնիմիզէ վիզիթա վիրմէսի պահի իֆթիխարրմ օլսա ճայիպ տիր։

— Միշէլ մէրգումու թէքլիֆսիզճէ պիր մուհապպէթ իւզրէ գապուլ իյլէտիր վէ պէնիմ կէօրսիւկիւմէ կէօրէ, մէրգումա սեաղ իւզէրինտէ, վէ քէմալի միւսավաթ իւզրէ իլթիֆաթ իթմէքտէ իտի. կէրչի միեանէլէրինտէ պիր ուզուն միւքեալէմէ վուգու պուլտու. լաքին, ուզագտա պուլունտուղուման թապիաթիյլէ հիչ պիր շէյ իշիտէմէտիմ. ֆագաթ, պէնտէ պունա գարշըրգ օլարագ, տայիմա ապաժուրուն արգասընտա կիղէնմիշ օլտուղում հալտէ, վէ մէրգումուն տօտագլարընն գրմըլտանըշը տախի ֆարգ իտէպիլմէքտէ, վէ պու թէֆթիշիմտէ մէրգումուն էշքեալընտա պաշգա պիր հալ պուլմագտա իտիմ, վէ, միւքեալէմէլէրինտէ նէտէն պահա իթտիքլէրինի անլաեամամը իսէմտէ, Միշէլ իլէ մէրգում Մ*** միեանէսինտէ պիր միւճատէլէ կէչմէքտէ օլտուղուն ֆէհմ իյլէտիմ։ Էվվէլ էմիրտէ Մ*** գավի սուրէթտէ մուխալէֆէթ կէօսթէրմիշ իսէտէ, արատան ազ պիր վագրթ կէչէր կէչմէզ, կիւճլիւքլէ Միշէլ թէսլիմիյէթ իպրազ իյլէմիշ տիր։ Պու ճիւմլէ իլէ տախի զալէպէ քէնտի թարաֆընտա գալմը օլմասընա տայիր պիր ալեամէթի մէհիւնիյէթ կէօսթէրմիշ տիր. արթրգ օլ ուզուն միւքեալէմէ հէնկեամինտա եէկէնիսիղին էշքեալինտէ զուհուրա կէլմիշ օլան տասարը լէթաֆէթ, թավր ու հարէքէթ, վէ ապրատա պիր իսթիմալ իյլէտիկի հարէրէթլի պէլաղէթ, պիր ինճէ միւմագէհէթ (չէքիշտիրմէ), վէ գարշըսընտաքիլէրի գանտրմագ նիյէթիյլէ մէյտանէ կէթիրտիկի պիւրհանը ազիմ վէ միւթալաաթ թարիֆտէն միւսթաղնի սուրէթտէ պուլունմագտա իտի. վէ տօսթլարը իսէ, պաղէն սահիհէն իսքեաթ օլարագ, վէ պաղէն տախի կիւլիւմսէյէրէք բուլի թէսլիմիյէթ կէօսթէրմէքտէ իտիլէր։ Մէզքիւր միւքեալէմէ խայլիճէ վազրթ սիւրտիւ, վէ պիթտիկինտէ Միշէլին տօսթլարը քէմալի մուհապպէթ իւզրէ բուխասաթ տիլէմէք ըճտինի էտա իթտիլէր, վէ Միշէլտէ նէզաքէթ իտէրէք ատեազա գալգրպ մէրգումանը եօլա զոյմագլրգ թավրընտա պուլունտու իսէտէ, մէրգումէր, զանն իտէրսին քի, մէրգումուն թէնպէլլիյինէ խալէլ վիրէրէք թաճիզ օլմասընն քէնտույէ նէ՛ գատար աղրը կէլէճէկինի բիւմուզ իլէ անլաթմագ իսթէտիքլէրինտէն, սէտիրի իւզէրինտէ բահաթ իթմէքինի իպրամ իյլէտիլէր։ Պէն սօնրատան անլատրմ քի Մ*** օրանա, միւհիմ պիր մատտէ հագգընտա գարար վիրմէք նիյէթիլէ կէլմիշ իտի. նասրլ քի չօգ տէֆա կէլիպ բէյ սօրմագտա միւթատընտան իտի. չիւնքի Միշէլին տույգուսու պէզայէթ իլէրուտէ օլուպ, վէ մուհաքէմէսինտէ իսէ հէմ եիւքսէքլիք վէ հէմտէ մէթանէթ պուլունմագտա իտի Նիհայէթ ազիզմ, թա իլք կիւնտէն պէն Միշէլին հալլ ու հարէքէթլէրինի թահնինէ ազաշլամըշ իտի. վէ կէրչի գաթան քէնտուսիլլէ կէօրիւշիւպ գօնուշմամը իտի, ֆագաթ պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգում հագգընտա գալպիմտէ պիր

ԻԼԱՆԱԹ

ԹԱՂԵՐԻ ՆԱՄԻՄՔԻՆ, ԶԵԼԻՔ ՇՈՒՐՈՒՊՈՒ

Պու քիրրէ Ֆաղ Ալէքեան էճզախանէսինտէ թէրթիպ օլունմուղտաս օլան իշպու չէլիք շուրուպու չար ապիտարը ճիհան մալիւմ, վէ իլէլը միւթէնէվիհէհէ շիֆապախշ պիր մուալիճէ օլուպ, չէլիք իլէ եօտ թապիր օլունան մատէնատէն միւրէթթէպ օլարագ, Էվրօրանէն ատթրպպայի հուզզագի վէ մէքթէպի թրպպեհէ թէհրիւպէլէրի իլէ չիմտիյէ տէկին թիւրլիւ թիւրլիւ խասթալրդլարա տիւչար օլան էշխասրն դայէթ սաւհուլէթլէ պու մուալիճէ սահէսինտէ թէքմիլէն շիֆա պուլապիլէճէքլէրի միւշահէտէ օլունտուղու, վէ ալել խուսուս սրրաճաս խասթալրդընտան զուհուր իտէն սարրլրդրա վէ նէվր սայիրէսի, վէ նիսա թայիֆէսինտէ զուհուր իտէն պէհեազ հայզ (ատէթ), վէ եէնէ թայիֆէյէ մէրդումէտ վսգի օլան հայզ թէլաքինի վէ սրրաճաս իլլէթի վէ ճիվա մուալիճէսինէ տսի օլան ֆրէնկի էմրազը, վէ պազը ամիրպպայի չէօշրէթշուար քէչֆինէ ադճիյէրատ զուհուր իտէն խասթալրդլարա վէ հէնուզ պաշլամրդ վէրէմ իլլէթինէ տսրի մուալիճաթը սայիրէտէն զիեատէ թէէսիրի օլաուղու զահիր վէ նիսմսեան օլաուղու։

Տէրի հասթալրդլարը իչին Պիտօթուն։ բօմատ սիթրին անթիհէրրէթիք։ թասպիր օլունան իլաճ, թէմրէյի, չիպանս եիւզտէ օլան դրզրլ լաք, գաչնմադ, թէնին տէրիլէրի չրդմադ, շիշ, պուրուն վէ դուլաղ իլլէթլէրինէ ֆայիտէ իտէր։

«Մալարարէյլ», բուհու, «իւտիւրէ», գան թէմիզլէմէք իչին վէ տէրի աղրրլարրնա գարշը գուլանանլար դաեէթ թէէսիրլի սուրէթտէ շիֆա պուլուրլար։

Թահտաքէլլէսի վէ բիրէլէրին դըրրմասը իչին պիր եէնի թօզ թիւթսիւ։

Պունլարրն քեաֆֆէսի կօգատաս նիւմէրօ 107 Մ. Ֆաղ Ալէքեան էճզախանէսինտէ սաթրլմագտա օլաուգտան պաշգա Պէյօղ լունատա Թարլապաշընտա նիւմէրօ 130 էճզաճը սինեօր Անտօնաքի Խաքէմպրինին տիւքքեանընտա վէ Խթանպօլտա Հօճաս բաշտաս պիւյիք Զապթիյէ գարուսու իթթիհալինտէ Ն. 50 Մ. Ֆէլիչէ Թէրճիմանեան էճզախանէսինտէ տսի սաթրլմագտա տրր։

Կօգատաս 107 նիւմէրօլու Ֆաք Ալէքեան էճզախանէսինտէ, վարշավ իտա մէքթէպի թրպպի յէսինտէն չրգմա տօղթօր Շիլի նամ մէշհուր թապիպ հաֆթատա իչ կիւն եանի բազար իրթէսի, սարչէմպիհ վէ ճիվա կիւնլէրի էօյլէնտէն ախշամա գատար օթուրուպ, հէր պիր իլլէթ իչին խայրաթ պագաճադ տրր։

Պու էճզախանէսէ օգդա իլէ պալրդ եաղը, պիրինճի պէհեազ Ինկիլիզ մալի օլաուղու հալտէ օգդասը 35 դրչ. վէ դրմրզը պալրդ եաղը քէզալիք Ինկիլիզ օգդասը 24 դուրուշ, սիեուհ պալրդ եաղը օգդասը 18 դուրուշա վէ սաայիր Ինկիլիզ են վէ Ֆրանսրզըն միւթէպէր ֆապրիգաարընտան կէլմիշ հէրնէվի էճզալար էհվէն ֆիեաթլա ֆիւրուխթ օլունմագտա տրր։

Մատէն սուլարը հէր պիր ճինս վէ թազէսի, դրնտրինա չարտալը, քէզալիք էհվէն ֆիեաթ իլէ սաթրլմագտա տրր։

ԷՃԶԱՅԻ ՄԻԹԻԼԷՎԻՃԻ ՄԱԻԶԷՆԻ ՎԷ ՏԻՒՔՔԵԱՆԸ

Միսիս Վիչէնցօ Ֆանտի օն ամիթը սէնէտէն պէրու Պէյ-օ լուտա էճզաճրլրգ սանամթը իլէ մէշղուլ օլուպ վէ մահէլի մէզպուրտա Ազաճամիսի ճատտէսինտէ վագը, վէ 67 նիւմէրօ իլէ մի բազգամ տիւքքեանընտա պուլունան էճզալարն խասրդը թէվիպլի. վէ իճրատթճա տիգզամի վէ չարտրզուլրա քէսպի չէօհրէթ իթմէյիքէն մուտախէրէն խաթան պօլտա Համիտիյէ թիւրպէսի իթթիհալինտէ 31 նիւմէրօլու պիր էճզայի միթէնէվիյէ մաղազասը տախի քիչատ իլէմիյ իսէտ պու տէֆա մէզքիւր մաղազասընը քէօրիւ պաշլնտա իսթիհսապ պարչըսընտա վէ 7-8 նիւմէրօյա միւրագգամ պուլունան մաղազարա նագլ իլէ, պիր պիրինէ միւթթասիլ պիէճզաճը տիւքքեանը իլէ պիրտէ էճզայի միւթէնէվիյէ մախշէնի քիչատ իլլէտիկինտէն, Էվրօբանէն էն մէշհուր վէ էն միւթէպէր ֆապրիգաարընտան տիգզաթը թամամ իւզրէ ճէլպ իլէմէքտէ օլաուղու էճզալարը զայէթ էհվէն ֆիեաթլա ֆիւրուխթ իտէճէկինի ալնէն իլան իտէր։

Մէզքիւր տիւքքեանտա հէր կիւն միւթէպէր հէքիմէր հազրը պուլունաճագ, վէ սբհհէթի ումումիյէտէ հէր ճիհէթլէ տիգզաթ ու իգտամ իլէյէճէքլէր տիր։

Վէ Պէյ-օղլուտա վագը տիւքքեանտա իսէ կիճէկլէրի տախի հէր սաամ ատամ պուլունուպ, ինթիհաճաթը էհտիյի իճրա իտէճէք, վէ իսթէնիլտիկի հալտէ մաքինա իլէ պուպ տախի եաբաճագ տրր։

Խուկիւմարտա Խճատիյէնին իսթիհնատէ դայէթ կիւզէլ պիր մէվզիտ, պին արշրն միգտարի պիր արտա վար սամլրդ, արտանրն եիւզ ու չօգ օլաուղունատն, 4—5 բարչատա պէօլիհնէպիլիր։ Խամէհէն թէքմիլ, եանօտ պիր բարչասրնը տախի ալապիլիր։ Իգթիզտ իտէն մուլիմանթը զաղէթամրզ եազրխանէսինտէն ալընը։

ԼԸ ՍԱԺԻՆ
ԺԻԼ ՊԼԱՍ
Թարգմանեաց ի Գաղղիական
հանդերձ կարեւոր ծանօթութեամբ
Ս. Կ. ՋԱԼԸԽԵԱՆ
անօրինութեամբ
Յ. Մ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
1868

Մարդկու թեան արտին եւ մաքին հետ ապրու ձայնով մը խօսող այս սուտ տրահատոր վիպասանութեան Հայերէն պարպ եւ բնորոշ թարգմանութիւն նոր որ իւր հարստնիր ձիրքերովը Գաղղիական մատենագրութեանց դասուն մէջ պատուաւոր տեղ մը պրաւած եւ իրը այն՝ մեր ազգին կոգմանէ յերաշխաւորմամբ ընդունելութեան մը արժանի է, բարձանրդ ապրութեամբ թերթ առ թերթ հրատարակուելէ յետոյ, հատ ատ ոչ թեմն վերջանալով կը ծախուի հետեւեալ տեղերը։

Մահմուտ փաշայի գլուխը թիւ 220 պօեաճի Մանուկ ագայի գրատունը, Ուզուն չարշըին գլուխը Շէրիֆ բաշա խանին գրանը զէմ թիւ 416 Արեւելեան գրատունը, եւ Զագմագճըյան եօգատ չուտ Պ. Գասֆաֆեանի գրատունը։ Մինչեւ օգոստոսի վերջը ժիլ Պասի գինն է 2½ Մէճիտիէ, իսկ այնուհետեւ 3 Մէճիտիէ։

ՀԱՄԱՌՕՏ ԳԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԵԱՆ

Ա. Մ. Վ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Այսկէ տուաջ արդդ հեղինակը համառօտ փիլիսոփայութիւն մը հրատարակած էր, որ վարժարաններու համար ընտիր դասատետր մը լինելու արժանի է, ինչպէս նաեւ ամէն որ անոր պատմութիւնն է, պէտք է միշտ անոր հետ կապակցեալ լինի եւ մէկ տեղ դաս տրուի, եւ ատ երկուքը շատ օգտակար դասատետրեր են. որոնց ընդարձակն ալ կը յուսացուի որ իւրայ ընծայել պիտի ճգնի արդդ հեղինակը։

Կը ծախուի Գասֆաֆեանի գրատունը։

Պէշիկթաշի Մաքրուհեան վարժարանին համար կառավարիչ մը կը բնտրուի որ Հայկարանութեան եւ Գաղղիերէնի բաւական վարժութիւն ունենայ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱՒՈՐԵՆ ԹՈՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԷՏ ՕԳԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՖՕՔՕՍՐԱՅ ԱՊՏՈՒԼԱՀ
ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԳԱՐՉՇԸՇՆՏԱ ՀԻՄԷՐՕ 467.

մուհապպէթ էսէրի հիսս իթմէքտէ իտիմ, նասրլ քի, օ՛ֆ, ամրատան մէզքիւր սուլդու էօմրիւմիւն պիւյիւք գրսմընը քէնտի թարաֆընա ճէլպ իլլէմիշ տիր։

Կէնճ գատրն պունլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա պիր ճիպի միւատէթ սիւքիւթ իլլէտի։

Վալանթին սէօյլէմէքտէ իքէն, ֆրլօրանս տախի կէրէք հիքեայէ վէ կէրէք հիքեայէյէ վէ՞յէ վիրէն։ վէ թապիսթը թապիսթընա, միգտճը միղտճընա, տուլդուսու տուլդուսունա, վէ մէյլանը մէյլանունա բէք ուլդուն օլան զաթրն, եանի Միշէլին հազրընտա, Վալանթին գատար ալագայի տէրուն հիսս իթմէքտէ իտի։ Ա. տր Լիավալ, Ֆլօրանսա քէնտի եէկէնտնին խաչտ դապուլ իթմէկ մէրթէպէտ թէնպէկլիկինի, անը գօրդութմակ նիյէթիյլէ սէօյլէտիկինտէ, թէնպէկլիյին մատտի վէ մանէվի հալլէրինին տուլդուսա տայիր օլան, վէ թէազիւրէ լաերգ պուլունան նօգթալարընտան գաթան պահա իթմէկ իտի։

Ֆլօրանս, քէնտիսի թէնպէկլիյինտէն, վէ թէնպէլիքտէ պուլմագտա օլաուղու զէվզ ու սէֆատան սաֆվէթի զալպ զէվզ ու սէֆատան սաֆվէթի զալպ զէվզ ու սէֆատան սաֆվէթի զալպ